

Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság

1.Bf.96/2024/9.

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Budapesten, 2024. év július hó 2. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta a következő

í t é l e t e t:

A vesztegetés elfogadásának büntette miatt Terhelt1 és társa ellen indult büntetőügyben a Budapest Környéki Törvényszék 16.B.112/2023/6. számú ítéletét Terhelt1 I. r. és Terhelt2 II. r. vádlottal szemben megváltoztatja.

A Terhelt1 I.r. vádlottal szemben kiszabott pénzbüntetés napi tételeinek számát 300 (háromszáz) napra enyhíti, ezzel a pénzbüntetés összegét – az egy napi tétel összegét érintetlenül hagyva – 3.000.000 (hárommillió) forintban állapítja meg.

A Terhelt1 I. r. és Terhelt2 II. r. vádlottal szemben alkalmazott foglalkozástól eltiltás tartamát 1 - 1 (egy-egy) évre enyhíti.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét Terhelt1 I. r. és Terhelt2 II. r. vádlottal szemben helybenhagyja.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s :

[1] A Budapest Környéki Törvényszék a 2024. január 25. napján kihirdetett 16.B.112/2023/6. számú ítéletével Terhelt1 I. r. vádlottat 5 rendbeli, a Btk. 291. § (1) bekezdés II. fordulatába ütköző és a (2) bekezdés b) pontjára figyelemmel a (3) bekezdés c) pontja szerint minősülő vesztegetés elfogadásának büntette miatt halmazati büntetésül 2 év - börtön fokozatú - szabadságvesztésre, 3 év orvosi foglalkozástól eltiltásra és 400 napi tétel pénzbüntetésre ítélte, továbbá vele szemben 30.000 forint vagyoneklkobzást rendelt e. A

szabadságvesztés végrehajtását 5 év próbaidőre felfüggesztette, és megállapította, hogy az I. r. vádlott – a szabadságvesztés végrehajtásának elrendelése esetén - legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. A pénzbüntetés napi tételének összegét 10.000,- forintban állapította meg, és rendelkezett az így kiszabott összesen 4.000.000,- forint pénzbüntetés – annak meg nem fizetése esetén – szabadságvesztésre történő átváltoztatásáról.

[2] Terhelt2 II. r. vádlottat bűnösnek mondta ki 5 rendbeli, a Btk. 291.§ (1) bekezdés II. fordulatába ütköző és a (2) bekezdés b) pontjára figyelemmel a (3) bekezdés c) pontja szerint minősülő vesztegetés elfogadásának büntetében, mint bűnsegéd. Ezért őt halmazati büntetésül 1 év 10 hónap börtön fokozatú szabadságvesztésre, 200 napi tétel pénzbüntetésre és 3 évre minden olyan foglalkozás gyakorlásától eltiltásra ítélte, melynek keretében egészségügyi szolgáltatáshoz kapcsolódó adminisztratív tevékenységet végezne. A szabadságvesztés végrehajtását 3 év 6 hónap próbaidőre felfüggesztette, és megállapította, hogy a II. r. vádlott – a szabadságvesztés végrehajtásának elrendelése esetén - legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. A pénzbüntetés napi tételének összegét 2.000,- forintban állapította meg, és az így kiszabott összesen 400.000,- forint pénzbüntetés megfizetésére 20 havi részletfizetést engedélyezett azzal, hogy egy részlet meg nem fizetése esetén a pénzbüntetést vagy annak meg nem fizetett részét szabadságvesztésre kell átváltoztatni.

[3] Az iratok lefoglalását megszüntette és azok megsemmisítését rendelte el, míg a lefoglalt készpénzt a lefoglalás megszüntetése után a vagyonek Kobzás, a bűnügyi költség és a pénzbüntetés megfizetésére visszatartotta. Meghatározta továbbá az eljárás során felmerült bűnügyi költségből az I. r. és II. r. vádlottat külön-külön terhelő bűnügyi költség összegét.

[4] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az ügyész jelentett be fellebbezést az I. r. vádlott terhére a kiszabott büntetés súlyosítása, végrehajtandó szabadságvesztés kiszabása céljából.

[5] A vádlottak és védőjük a foglalkozástól eltiltás mellőzése érdekében fellebbeztek.

[6] A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség BF.97/2024/4. számú átiratában az ügyészi fellebbezést visszavonta, a védelmi fellebbezéseket azonban nem tartotta alaposnak.

[7] Kifejtette, hogy Terhelt1 I. r. és Terhelt2 II. r. vádlott a 2024. január 25. napján megtartott előkészítő ülésen a bűnösségüket beismerték és lemondtak a tárgyaláshoz fűződő jogokról. E nyilatkozatukat az elsőfokú bíróság – mivel annak törvényi feltételei fennálltak – elfogadta. A fellebbezések okára és céljára figyelemmel a Be. 590. § (3) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletének korlátozott, csak a sérelmezett rendelkezést, illetve részt érintő felülbírálatára kerülhet sor, a másodfokú bíróság a Be. 591.§ (2) bekezdés a) pontjában írtak alapján nem vizsgálja az elsőfokú bíróság ítéletének megalapozottságát, és a határozatát az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásra alapítja.

[8] A vádhatóság az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését megalapozó eljárási szabálysértést nem észlelt. A vádlottak felmentésének vagy velük szemben az eljárás megszüntetésének nincs helye, a cselekmények büntetőjogi minősítése mindkét vádlott tekintetében törvényes.

[9] A vádhatóság eseti döntésekkel alátámasztottan rámutatott, hogy az I. r. vádlott osztályvezető főorvosként, ekként a gazdálkodó szervezet érdekében eljáró, önálló intézkedésre jogosult személyként e tevékenységével kapcsolatban fogadott el öt betegről előnyt. Cselekményei rendszeres haszonszerzésre irányultak, ekként a Btk. 459.§ (1) bekezdés 28. pontja értelmében üzletszerűen elkövetettnek minősülnek, azokhoz a II. r. vádlott – az asszisztenseként – szándékos segítséget nyújtott. Az ítélet jogi indokolása csak annyiban pontosítható, hogy a mindenkor minimálbér 5%-át meg nem haladó értékű ajándéktárgy elfogadását is csak az egészségügyi szolgáltatás nyújtását követően teszi lehetővé az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 138/A.§-a.

[10] Az elsőfokú bíróság által értékelt büntetéskiszabási körülményekkel az ügyészség egyetértett.

[11] Álláspontja szerint a kiszabott büntetés mindkét vádlott esetében törvényes, mindenben megfelel a büntetés céljának és a büntetéskiszabási elveknek. A szabadságvesztés tartamát mindkét vádlott vonatkozásában a Btk. 82.§ szerinti enyhítő szakasz alkalmazásával, a II. r. vádlott esetében a Btk. 82.§ (4) bekezdésében foglalt kétszeres enyhítés alkalmazásával szabta ki az elsőfokú bíróság. Így a szabadságvesztés büntetés tartamának csökkentése az I. r. vádlott esetében kizárt, a II. r. vádlott esetében a büntetési célok sérelme nélkül nem végezhető el.

[12] A vádhatóság egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy a vádlottakkal szemben a feltárt személyi körülményeik, a köz javára végzett tevékenységük, adományozásuk, az I. r. vádlott életkora és rendezett személyi körülményeik alapján alappal lehet arra következtetni, hogy a büntetés célja annak végrehajtása nélkül is elérhető, ezért a szabadságvesztés próbaidőre felfüggesztésének van helye. A próbaidő tartama a bűncselekmények tárgyi súlya miatt indokolt.

[13] A szabadságvesztés végrehajtási fokozata és az esetleges végrehajtás esetére a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontja szintén törvényes. A pénzbüntetés kiszabása, a napi tételek száma és az egy napi tételre eső összegek mértéke indokolt, az a bűncselekmények jelentős tárgyi súlyához és a vádlottak vagyoni, jövedelmi viszonyaihoz is megfelelően igazodik.

[14] A védelmi fellebbezések a foglalkozástól eltiltás mellőzését célozzák, e büntetéssel összefüggésben az elsőfokú bíróság ítélete részletes jogi indokolást tartalmaz. Ennek alapján a foglalkozástól eltiltás a büntetési célok sérelme nélkül egyik vádlottal szemben sem mellőzhető. Annak tartama méltányos, további enyhítésére nincs törvényes alap.

[15] Alkotmányos követelmény, hogy a bíróság a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztése esetén hivatalból vizsgálja az előzetes bírósági mentesítés lehetőségét, és arról az ítéletében adjon számot. Az elsőfokú bíróság ítéletében helytállóan rögzítette, hogy a vádlottak előzetes mentesítésére nincs törvényes alap. A következetes bírói gyakorlat szerint a korrupciós bűncselekmények elkövetése arra a feltevésre ad okot, hogy a társadalom védelme az elkövetők személyére háruló, a büntetett előlethez fűződő hátrányos jogkövetkezményeket is igényli. Erre tekintettel a vádlottak előzetes mentesítésre valóban nem érdemesek.

[16] Az ítélet egyéb, a bűnjelekre, a bűnügyi költség viselésére és a vagyonelkobzásra vonatkozó rendelkezéseivel a vádhatóság egyetértett.

[17] Mindezek alapján a fellebbviteli főügyészség indítványozta, hogy a másodfokú bíróság a törvényszék ítéletét a Be. 605.§ (1) bekezdése alapján mindkét vádlott vonatkozásában hagyja helyben.

[18] Terhelt1 I. r. és Terhelt2 II. r. vádlott, valamint védőjük a fellebbezés írásban előterjesztett indokolásában a szóban előterjesztett fellebbezést teljes körűen fenntartották, mindkét vádlott vonatkozásában fellebbezésük a foglalkozástól eltiltás mellőzésére irányult.

[19] Kifogásolták, hogy az I. r. vádlott esetében az orvosi foglalkozástól eltiltás eltúlzottan súlyos makulátlan és példás előéletére tekintettel. Ekörben előadták, hogy az I. r. vádlott életcélja volt az orvosi tevékenység folytatása, amit 43 éven keresztül gyakorolt. Ezalatt az egyetemen kutató-oktató tevékenységet folytatott, szakkönyveket, szakcikkeket publikált szakmai elismeréssel övezve. Munkásságát minősítik a már korábban becsatolt kitüntetések és munkahelyi jellemzések. Asszisztensével, a II. r. vádlottal a COVID alatt is személyesen fogadták a betegeket, és végezték a szűrővizsgálatokat a megfertőződés kockázatát is vállalva. Ezen kívül a saját tulajdonú betéti társasága jelentős adományt adott a COVID-ellenes alapítványnak a járvány legyűrése céljából.

[20] Az I. r. vádlott hivatkozott arra, hogy férje váratlan halála miatt korán megözvegyült, és ezután egyedül nevelte két kiskorú gyermekét. Mindkét gyermeke példamutató életet él, több diplomát szereztek, unokái nevelésében maga is igyekszik kivenni a részét. Ezt megnehezíti tüdőbeteg élettársa gondozása, aki részben otthoni ápolást igényel, részben kórházi ellátást kap. Ezért a büntetőeljárás megindulása hatalmas egzisztenciális és erkölcsi zuhanást okozott számára. A Város2i kórházban széles betegkört látott el, elsősorban idős, mozgásszervi problémákkal küzdő betegeket, távozása óta a reumatológiai rendelés akadozik vagy szünetel.

[21] Hangsúlyozta, hogy az elkövetett cselekményt rendkívül megbánta, az eljárás során teljes körű beismerő vallomást tett, a tényállást és a jogi minősítést nem vitatta. A foglalkozástól eltiltás számára azt jelentené, hogy tanult hivatásától, élete értelmétől tiltanák el, ezért ebben a szakorvoshiányos időszakban csak színházi ruhatárosként vagy jegyszedőként tudna elhelyezkedni. Orvosi pályája töretlen és szép ívű volt, ezért elviselhetetlen számára a gondolat, hogy megtörtén és megszégyenülten kelljen szeretett hivatásától búcsúzni. Kollégái és tanítványai adnak erőt neki, példája széles körben ismert, amiből mindannyian megértették a cselekmény súlyát, és egyikük sem fog a jövőben hasonló cselekményt elkövetni.

[22] Az állami kórházból való távozását követően Város1n, egy magán-egészségházban kezdett el dolgozni, ahol szintén kialakult egy betegköre, illetve Város2ről is volt betegek visszajárnak. Ennek a tevékenységnek a megszüntetése a betegek széles körét érintené és az ő életét is negatívan befolyásolná.

[23] A II. r. vádlott fellebbezésében hivatkozott arra, hogy a terhére rótt bűncselekmény tényállását és minősítését beismerte, tettét nagyon megbánta. Büntetlen előéletű, 22 éve az egészségügyben dolgozik, a cselekményben bűnsegédi magatartást tanúsított és kiskorú gyermekét egyedül neveli, a gyerek apjától tartásdíjat nem kap. Fia pszichésen túlérzékeny, a válás is megviselte, a büntetőeljárás alatt pedig állapota tovább rosszabbodott, nem járt iskolába, depressziós lett.

[24] Kiemelte, hogy a Város2i kórházban kezdett el dolgozni, mindvégig az I. r. vádlott asszisztense volt, tőle tanulta a szakmai fogásokat és az emberi tartást is. A munkáltatója

munkáját megbecsülte, az erről szóló iratokat korábban csatolta. Középfokú egészségügyi végzettséggel rendelkezik, amihez jól ért, de más szakmája nincs, így az egészségügyben történő foglalkozástól eltiltás esetén csak betanított segédmunkásként tudna elhelyezkedni.

[25] A büntetőeljárás óta egy proktológus rendelőjében recepciós-ként dolgozik, feladata a betegek irányítása, tájékoztatása. A cselekményt nagyon megbánta, a jövőben tartózkodni fog hasonló elkövetésétől, de a foglalkozástól eltiltás egzisztenciálisan is tönkretenné a családjával együtt.

[26] A fellebbezésben a védő hivatkozott az országos gyakorlatra, és a Debreceni Törvényszék B.68/2023/14. számú eseti döntésére utalva azzal érvelt, hogy a II. r. vádlott cselekményével azonos magatartás miatt más esetben nem került sor a foglalkozástól eltiltásra, sőt, előzetes mentesítést is alkalmaztak. A joggyakorlatban olyan példákat talált, ahol az egészségügyben dolgozó személy valamilyen erkölcsileg is visszatetsző magatartást tanúsított, vagy kirívó szakmai hibát is vétett a hálapénz elfogadása mellett. A vádlottak esetében azonban az elsőfokú bíróság is megállapította, hogy egészségügyi-orvosi tevékenységükkel kapcsolatosan foglalkozási szabály megsértésének megállapítására nem került sor.

[27] A nyilvános ülésen a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség képviselője – az átiratban előzetesen bejelentettek szerint – nem vett részt.

[28] A nyilvános ülésen megjelent Terhelt2 II. r. vádlott a személyi körülményeiről nyilatkozott.

[29] A vádlottak védője a nyilvános ülésen az írásban benyújtott fellebbezésében foglaltakat maradéktalanul fenntartotta. Azt annyiban egészítette ki, hogy bár az ilyen ügyekben a nagyszámú nyomozás befejeződött, az ügyekben határozatok még nem születtek, így az országos gyakorlatról információval nem rendelkezik. Utalt arra, hogy a pénzbüntetés összege az I. r. vádlott esetében kiemelkedően súlyos, azt tudomásul vették, és előzetes mentesítést sem indítványoztak, kizárólag a foglalkozástól eltiltás mellőzésére irányul a jogorvoslati kérelmük. Ha a foglalkozástól eltiltást mellőznék, az I. r. vádlott az Eütv. szerint az állami egészségügybe még évekig nem mehetne vissza, de egyházi vagy magánegészségügyi intézményben dolgozhatna tovább, így sikerült elhelyezkednie a Városi egészségházban. A II. r. vádlott személyi körülményeivel kapcsolatban kiemelte, hogy jelenleg egy fogorvos és egy proktológus mellett dolgozik, szeptembertől lenne lehetősége egy háziorvosi praxisban asszisztensként elhelyezkednie. A II. r. vádlott családját is megviselte az eljárás, az apja infarktust kapott, míg a fia pszichés problémákkal küzd. Mindezek alapján az elsőfokú ítélet megváltoztatását kérte.

[30] A vádlottak az utolsó szó jogán nem kívántak nyilatkozni.

[31] A védelmi fellebbezések az enyhítésre vonatkozó részükben részben alaposak.

[32] A Fővárosi Ítéltábla az iratanyagból megállapította, hogy az elsőfokú bíróság törvényesen alkalmazta a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvénynek (Be.) a bűnösséget beismerő vádlott esetében a tárgyaláshoz való jogáról lemondás intézményét.

[33] A törvényszék Terhelt1 I. r. és Terhelt2 II. r. vádlott előkészítő ülésen tett beismerő nyilatkozatára tekintettel helytállóan vette figyelembe a Be. 504. § (1)-(3) bekezdését, melynek keretében a Be. 504. § (3) bekezdése alapján a 2024. január 25. napján tartott előkészítő ülésen a Be. 504. § (3) bekezdése alapján Terhelt1 I. r. vádlott esetében a 16.B.112/2023/6-I. számú, Terhelt2 II. r. esetében pedig a 16.B.112/2023/6-II. számú végzésével törvényesen fogadta el a bűnösséget beismerő nyilatkozatukat. A korlátozott felülbírálatra tekintettel a másodfokú bíróságnak kizárólag a Be. 590. § (5) bekezdés a) pontjában írt eljárási szabálysértések vizsgálatára volt törvényes lehetősége, melynek során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a perrendi szabályokat megtartotta.

[34] Az elsőfokú ítéletnek a Be. 504. § (6) bekezdésének alkalmazásával történt meghozatalára tekintettel az ítéltábla a bejelentett fellebbezések alapján eljárva – utalva a Be. 580. § (2) bekezdés a) és b) pontjára – nem vizsgálta az elsőfokú ítélet megalapozottságát, így jelen határozatát az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásra alapította.

[35] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás kizárólag az azóta bekövetkezett változásokra tekintettel a II. r. vádlott személyi része vonatkozásában szorul pontosításra. Az ítéltábla a Be. 593. § (1) bekezdés a) pontja alapján az ügyiratok tartalma és a II. r. vádlott nyilatkozata szerint pontosította a II. r. vádlott személyi körülményeit.

[36] Terhelt2 II. r. vádlott Város3n, egy fogászaton és Város2on egy proktológiai rendelőben recepciós-ként dolgozik, melyből havonta 300.000,- forint jövedelemre tesz szert.

[37] Az elsőfokú ítélet tényállása a hivatkozott kiegészítésekkel már megalapozott és mentes a Be. 592. § (1) és (2) bekezdésében foglalt hiányosságoktól, melyből az elsőfokú bíróság okszerűen vont következtetést a vádlottak bűnösségére és a cselekmények minősítése is megfelel a büntető anyagi jogi rendelkezéseknek.

[38] A joghátrány megválasztása körében a törvényszék hiánytalanul és a büntetéskiszabás során értékelhető tényezőkről szóló 56. BK véleményben írtakat szem előtt tartva vette számba a vádlottak terhére és javára szóló alanyi és tárgyi bűnösségi körülményeket.

[39] A Kúria legutóbb a 2021. évi 68. számon közzétett eseti döntésében foglalkozott a büntetés céljának kérdésével, melynek során kifejtette, hogy a Btk. 79. §-ában írtak szerint a büntetés célja a társadalom védelme érdekében annak megelőzése, hogy akár az elkövető, akár más bűncselekményt kövessen el. A büntetés kétségtelen joghátrány, a büntetés kiszabása ekként joghátrány okozása, vagyis az elkövetőre vonatkozó rosszallás megtestesítése. Az elkövetett bűncselekmény viszont nyilvánvalóan szintén rosszat jelent. Ehhez képest a büntetés lényege – hagyományosan – a rosszra (a bűnre) adott olyan válasz, amiben testet ölt az elkövetőre vonatkozó, az elkövető számára rossz, azaz joghátrány (szabadságelvonnás, jogkorlátozás stb.) okozása. A büntetés alakilag mindig megtorlás, vagyis az elkövető által elkövetett bűntettnek megfelelő, arányos joghátránnyal való viszonzása. A büntetés lényege, tartalma pedig egyfelől fenytetés, azaz az elkövető számára nehézséggel sújtás, másfelől a bűnhődés lehetőségének elindítása. Ahhoz, hogy egy büntetés elérje célját általában elegendő, hogy a büntetés okozta rossz nagyobb legyen, mint a bűnből következő jó, és a rossznak túlsúlya alapján kell kiróni a büntetést és közömbössé tenni azt az előnyt, amelyet egy adott bűncselekmény elkövetése az elkövető számára jelentene.

[40] Az ítéltábla rögzíti továbbá, hogy a büntetésnek meg kell felelnie a generális és a speciális prevenció követelményének, vagyis mind a társadalom többi tagját, mind a tettet vissza kell tartania újabb bűncselekmény elkövetésétől. Ezáltal tehát alkalmasnak kell lennie a bűnözés befolyásolására, amelynek egyik eszköze az individualizáció, vagyis a büntetés lehetőleg személyre szabott, egyéniesített volta.

[41] Az elsőfokú bíróság ítéletében csak azokat az ítéleti rendelkezéseket indokolta részletesen, amit fellebbezéssel támadtak, az egyéb alkalmazott jogszabályokat csak felsorolásszerűen tüntette fel. Holott a Be. 583.§ (3) bekezdés a) pontja alapján bejelentett fellebbezés esetén a perorvoslat a büntetés kiszabása, illetve az intézkedés alkalmazása – annak neme és/vagy mértéke – ellen irányul; így azt – valamint a Be. 590. § (5) bekezdésében foglaltakat – a másodfokú bíróságnak teljes terjedelmében felül kell bírálnia. A Be. 590. § (3) bekezdése tehát nem értelmezhető akként, hogy a felülbírálati jog csak a büntetésnek vagy az intézkedésnek a fellebbezés indokolásában kifejezetten támadott eleme tekintetében nyitná meg a másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét. A kizárólag a kiszabott büntetés vagy az alkalmazott intézkedés neme és mértéke vagy tartama ellen bejelentett fellebbezés [Be. 583. § (3) bek. a) pont] az elsőfokú ítéletben kiszabott büntetés és intézkedés egésze tekintetében nyitja meg a másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét, a Be. 595. § (2) bekezdése szerinti, a terhelt terhére bejelentett fellebbezés pedig – ehhez igazodóan – a joghátrányra vonatkozó rendelkezés egésze tekintetében oldja fel a súlyosítási tilalmat, és teszi teljessé a másodfokú bíróság döntési jogkörét, függetlenül attól, hogy a fellebbezés – annak indokolása szerint – az elsőfokú ítéletben alkalmazott joghátrány egészét, vagy csak egyes elemeit támadja-e. (BH 2021.6. [15] és [17] bekezdés)

[42] Erre tekintettel az ítéltábla a vádlottakkal szemben alkalmazott valamennyi joghátrányt felülbírálta.

[43] Az ítéltábla álláspontja szerint az elsőfokú bíróság az enyhítő és súlyosító körülményeket súlyuknak megfelelően értékelte, amikor az eljárás tárgyát képező bűncselekmények fokozott társadalomra veszélyességére tekintettel mindkét vádlottal szemben szabadságvesztés büntetést szabott ki.

[44] Az I. r. vádlott esetében a szabadságvesztés tartamának megállapításakor az elsőfokú bíróság a Btk. 82.§ (1) bekezdése és a (2) bekezdés b) pontja alapján az úgynevezett enyhítő szakaszt teljesen kimerítve határozta meg büntetés mértékét, így annak további enyhítésére nincs törvényes lehetőség.

[45] A II. r. vádlott esetében a bűncselekmény jellege a legsúlyosabb joghátrány kiszabását indokolta, de esetében – bűnsegédi magatartására figyelemmel – a Btk. 82.§ (4) bekezdése szerinti kétszeres leszállást alkalmazva a szabadságvesztés tartama igazodik a II. r. vádlott által elkövetett bűncselekmény tárgyi súlyához, megfelel a belső arányosság követelményének, és alkalmas a büntetési célok elérésére is.

[46] Mindkét vádlott esetében kedvező személyi körülményeikre figyelemmel indokolt volt a szabadságvesztés végrehajtásának próbaidőre történő felfüggesztése. Az I. r. vádlott esetében a próbaidő tartamának mérséklésére az ítéltábla nem látott lehetőséget, tekintettel az általa elkövetett bűncselekmények tárgyi súlyára, melyet kifejez a bűncselekményért kiszabható büntetés mértéke, amely e cselekmény miatt öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés. Az elsőfokú bíróság által kiszabott felfüggesztett szabadságvesztés erre tekintettel igen méltányos büntetés, amelynek további enyhítése már nem indokolt. A II. r. vádlott esetében a rövidebb tartamú próbaidő megfelelően tükrözte a bűncselekményben játszott szerepét.

[47] A törvényszék a szabadságvesztés végrehajtási fokozatát és a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontját mindkét vádlott esetében törvényesen állapította meg, továbbá hibamentesen tüntette fel, hogy e rendelkezések mely törvényi előíráson alapul.

[48] A törvényszék eleget tett az Alkotmánybíróság a 8/2015. (IV.17.) AB határozata szerint az Alaptörvény XXVIII. cikkének (1) bekezdéséből fakadó alkotmányos követelménynek, amikor a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztése esetén hivatalból vizsgálta az előzetes bírósági mentesítés lehetőségét, és arról ítéletében röviden számot adott. Az ítélkezési gyakorlat szerint az előzetes bírósági mentesítésre való érdemesség megítélésénél az elkövető személyiségét, az életvitelét, a bűncselekmény jellegét, az elkövetés körülményeit és annak indítókat összevetve kell értékelni (BJD 9986).

[49] A Kúria az EBH 2018.B.13. számú határozatában ezzel kapcsolatban rögzítette, hogy az érdemesség szempontjából a bűncselekmény jellegén, a büntetés mértékén túlmenően, alapvetően a vádlott személyének jövőbeni társadalomra veszélyessége mérlegelendő, vagyis azt szükséges eldönteni, hogy a kiszabott büntetés mellett a társadalom védelme igényli-e a személyére háruló, a büntetett előlélethez fűződő hátrányos következményeket is.

[50] Az előzetes mentesítés kapcsán ki kell emelni, hogy az a bírói gyakorlat szerint rendkívüli intézmény (BH. 1996.510.) Következtes a bírói gyakorlat abban is, hogy a korrupciós bűncselekmények jellege, annak fokozott társadalomra veszélyessége alapján a vádlottak nem érdemesek arra, hogy a bíróság őket előzetes mentesítésben részesítse. (Kúria Bhar.1375/2022/5.) Az állami működés zavartalan és tiszta voltába vetett bizalom iránti érdek nem áll összhangban az ilyen bűncselekményt elkövető terhelt esetében az előzetes mentesítés alkalmazásával. (Kúria Bhar.II.565/2020/10., Kúria Bhar.II.882/2021/7.) Erre tekintettel az ítéltábla az előzetes mentesítés alkalmazására nem látott alapot.

[51] Egyetértett a másodfokú bíróság a vádlottakkal szemben kiszabott pénzbüntetés jogalapjával a Btk. 50.§ (2) bekezdésére tekintettel, de a napi tételek számát - a védői indítvánnyal egyetértve - a Btk. 50.§ (1) és (3) bekezdése alapján az I. r. vádlott tekintetében eltúlzottnak találta, ezért esetében azt 300 napra enyhítette. A II. r. vádlott esetében a napi tételek száma tükrözte az általa elkövetett bűncselekmények tárgyi súlyát, míg az egy napi tétel összege mindkét vádlott vonatkozásában a jövedelmi, vagyoni viszonyaikhoz igazodóan törvényes volt, azok mértéke eltúlzottnak nem tekinthető, így annak csökkentésére az ítéltábla egyik vádlott esetében sem látott alapot. Indokolt volt továbbá a II. r. vádlott tekintetében a Btk. 50.§ (4) bekezdése szerint a részletfizetés engedélyezése, és törvényes a pénzbüntetés meg nem fizetése esetére annak szabadságvesztésre átváltoztatásáról szóló rendelkezés a Btk. 51.§ értelmében.

[52] Az ítéltábla a védelmi fellebbezésekben támadott foglalkozástól eltiltást a Btk. 52.§ (1) bekezdés b) pontja alapján indokoltnak találta. Hálapénz az a juttatás, amelyet az egészségügyi szolgáltatás igénybevételét követően a beteg vagy hozzátartozója hálája, köszönete jeléül a szolgáltatásban közreműködő egészségügyi dolgozónak nyújt. Az előre – az egészségügyi ellátás, gyógykezelés megkezdése előtt – adott előny nem hálapénz, és az sem, amelyet a beteg nem saját elhatározásából, nem önként szolgáltat. (BH 2020.320.) Ekörben az ítéltábla egyetértett az elsőfokú bíróság által kifejtettekkel, miszerint a jogalkotó célja a hálapénz egészségügyi rendszerből történő kivezetése volt, ezért került sor a Btk. módosítására 2021. január 1. napjától. Osztotta a másodfokú bíróság a törvényszék azon álláspontját is (ítélet [42] bekezdés), hogy a vádlottak esetében a bűncselekmény kiemelkedő tárgyi súlya miatt, amelyet az előbbiek szerint a bűncselekmény miatt kiszabható büntetés tükröz, a foglalkozástól eltiltás alkalmazása egyik vádlott esetében sem mellőzhető, különös tekintettel a büntetés generális prevenciók céljára.

[53] A bünteteskiszabási gyakorlat áttekintése körében az ítéltábla utal arra, hogy a védő által hivatkozott eseti döntésben (Bf. 432/2023/9.) a másodfokon eljáró Debreceni Ítéltábla a Btk. 291.§ (1) bekezdésébe ütköző és a (3) bekezdés a) pontja szerint minősülő vesztegetés elfogadása büntette miatt mellőzte a foglalkozástól eltiltás alkalmazását, melyet a törvény egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel fenyegetett. Ezzel szemben a Kúria Bhar.I.1375/2022/5. számú döntésében (BH 2023.268.) ugyanezen bűncselekményben állapította meg a vádlott bűnösségét, emiatt öt 2 évre az orvosi foglalkozás gyakorlásától is eltiltotta. Következetes az ítélkezési gyakorlat abban is, hogy a súlyosabban minősülő Btk. 291.§ (1) bekezdésébe ütköző és a (3) bekezdés c) pontja szerinti többrendbeli vesztegetés elfogadásának büntette miatt az orvosi foglalkozástól eltiltás alkalmazta. (BH 2020.320.)

[54] Mindezek alapján az ítéltábla a foglalkozástól eltiltás kiszabását indokoltnak találta, annak tartamát azonban a vádlottak kiemelkedő szakmai munkájára tekintettel a Btk. 53.§ (1) és (2) bekezdés alapján a törvényi minimumban határozta meg. E büntetés alkalmazása önmagában elégséges visszatartó erővel bírhat a vádlottak és mások számára is hasonló jellegű bűncselekmények elkövetésétől, a büntetés rövid tartama is alkalmas a büntetés Btk. 79.§ szerinti céljának elérésére.

[55] A törvényszék jogszerűen szabott ki vagyonekobzást a vádlottakkal szemben a Btk. 74.§ (1) bekezdés a) pontja értelmében.

[56] Az elsőfokú bíróság ítéletének egyéb rendelkezései a bűnjelekről, illetve a bűnügyi költség viseléséről szintén törvényesek voltak.

[57] Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a Budapest Környéki Törvényszék ítéletét a Be. 599. § (1) bekezdése alapján megtartott nyilvános ülésen, a Be. 606.§ (1) bekezdése alapján részben megváltoztatta, míg egyéb rendelkezéseit a Be. 605. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

Budapest, 2024. év július hó 2. napján

Dr. Rédei Géza s.k.
s.k.

a tanács elnöke

Dr. Kováts Katalin s.k.

előadó bíró

Dr. Kertész Andrea

bíró

A Budapest Környéki Törvényszék 16.B.112/2023/6. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 1.Bf.96/2024/9. számú ítéletében írt változtatásokkal Terhelt1 I. r. és Terhelt2 II. r. vádlott vonatkozásában 2024. év július hó 2. napján jogerőre emelkedett.

Budapest, 2024. év július hó 2. napján

Dr. Rédei Géza s.k.

a tanács elnöke